

Elk Omrop-fragment is te vinden

Omrop-uitzendingen van weleer nog eens beluisterd of bekeken om een bepaald fragment terug te vinden, het kan vanaf juli volgend jaar. Dankzij FAME: Frisian Audio Mining Enterprise.

MARIA DEL GROSSO

Men neme een schaats-Elfstedentocht van jaren her, een valpartij en de naam van de schaatser die daaraan verbonden was. Het duurt nog maar even of je kunt deze gegevens intypen op een zoeksite van Omrop Fryslân en je krijgt het betreffende radio- en/of televisiefragment voorgeschoteld. In juli 2018 moet het zoekprogramma operationeel zijn.

Onlangs riep de Omrop vrijwilligers op om te helpen bij de laatste fase van dit project. Op de bandhoeken in het archief van de provinciale omroep staat wel papieren informatie met gegevens over de betreffende uitzending, zoals bijvoorbeeld de presentator, maar dit moet allemaal ingetikt worden om digitaal terug te kunnen vinden.

In 2013 begon de zoektocht van Jouke Algra van de Omrop om automatische spraakherkenning mogelijk te maken. Het medium had er zelf behoefte aan en zag in dat dit ook voor het publiek interessant kan zijn. Dat er bij een breed publiek interesse is voor het napluizen van historische gegevens, merken ze wel bij Tresoar, vertelt Henk van den Heuvel, directeur van het CLST (Centre for Language and Speech Technology) van de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Want hier kwamen de Friezen terecht. „Nederlandse universiteiten

Het radio-archief van Omrop Fryslân.

FOTO OMROP FRYSLÂN

doen nauwelijks iets aan de ontwikkeling van spraakherkenning. Wij zijn daar wel mee bezig”, aldus Van den Heuvel. Het wachten was op financiering. Daarvoor kwam er in 2014 een kans met een nieuw programma van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO): Creatieve Industrie. Dat is erop gericht wetenschappelijke samenwerking met bedrijven op te zetten. De universiteit had de Omrop als partner en scoorde met dit project omdat cultureel erfgoed vastgelegd wordt. Er kwam zo'n 350.000 euro beschikbaar om van juli 2015 tot juli 2018 aan het project te werken.

Wat spraakherkenning in het geval van de Omrop-fragmenten extra interessant maakte was het swit-

Banen weg na ingreep Harlinger Courant

HARLINGEN Nieuwsblad de Harlinger Courant verschijnt per januari als huis-aan-huisblad. De 166 jaar oude krant schrapt 0,6 fte en laat freelancers gaan.

Niet dat ze echt last hebben van een dalend abonentenbestand, maar die abonnees beginnen op leeftijd te raken, zegt Jos Meinen. Hij is adjunct-directeur van uitgeverij Flevomedia en houdt de mythe rondom het ware aantal abonnees van de HC graag in stand. „We willen het moment voor zijn dat er ineens heel veel mensen opzeggen.”

Dus verschijnt de krant per januari niet meer op dinsdag en vrijdag, maar alleen op vrijdag. De krant

Hoe herken je de overgangen tussen gesproken Fries en Nederlands?

chen in de uitzendingen tussen Fries en Nederlands. Soms zelfs binnen een zin. „Hoe herken je die overgangen? Die bouwstenen vinden was ook een belangrijk element in onze aanvraag.”

Uiteindelijk gebruikten de taalonderzoekers achttien uren uitzending om helemaal uit te tikken. Dit werd de basis om het spraakherkenningprogramma te trainen. Voor herkenning zijn drie componenten nodig,

vertelt Van den Heuvel. De akoestiek („modellen van klanken”), een woordenboek met akoestische symbolen („hoe spreek je een woord uit”) en een taalmodel („combinaties van woorden om na te gaan hoe waarschijnlijk het is dat ze in een bepaalde volgorde voorkomen”).

Van de akoestische modellen was uit deze achttien uur niet voldoende materiaal te halen om de spraakherkenner te trainen, dus werden Nederlandse en Engelse modellen toegevoegd. Straks is het mogelijk op verschillende manieren in het Omrop-archief te zoeken. Bijvoorbeeld op de naam van een Omrop-presentator. Niet alleen spraakherkenning is mogelijk, ook herkenning van sprekers.

Wil een bedrijfsseignaar weten

dat hij gehandeld had uit zelfverdediging. „Hij duwde me en ik dacht dat hij ook wilde slaan.”

Volgens getuigen had de Harkemaster de confrontatie gezocht en had hij uit het niets geslagen. De verdachte ontkende dat hij ook had geschopt.

Behalve de werkstaf legde rechter Bert Dölle ook nog een voorwaardelijke gevangenisstraf van een maand op. Hij volgde daarbij de eis van officier van justitie Charlotte Cromwell. Dölle sprak van een zeer ernstig feit.

Poging tot zware mishandeling was ten laste gelegd, maar dat had volgens hem net zo goed poging tot doodslag kunnen zijn.

Cromwell noemde de verklaring

van de verdachte ongelofwaardig. Zijn advocaat, Agnes Veld, benadrukte dat de getuigen allemaal vrienden van het slachtoffer waren. Twee weken na het incident werd de eerste getuige door de politie gehoord. Volgens Veld hebben ze daarvoor alle gelegenheid gehad om de verklaringen op elkaar af te stemmen.

Ook stelde ze dat er geen medisch steunbewijs was, zoals een verklaring van een letselarts.

Dölle stelde daar tegenover dat de raadsvrouw de getuigen ook had kunnen oproepen om ze tijdens de zitting aan de tand te voelen. „Ik acht het feit wettig en overtuigend bewezen.”